

PAPER DETAILS

TITLE: Bulgaristan Türklerinin Siiri

AUTHORS: Abdülkadir HAYBER

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/136257>

BULGARİSTAN TÜRKLERİNİN ŞİİRİ

ABDÜLKADİR HAYBER

Düne kadar İmparatorluk Türkiyesinin bir bölümü olan bugünkü Bulgaristan; öteki Balkan ülkeleri gibi, Türk kültürünün canlı olarak yaşadığı yerlerden biridir. Türkiye ile denizden ve karadan komşu olan bu ülkenin Türk nüfusu bakımından Balkan ülkeleri arasında ayrı bir yeri vardır. Bütün Balkanlarda olduğu gibi, Bulgaristan'da da kitleler hâlinde tek yönlü göçler olmuştur. Bunlardan ilki, İkinci Dünya Savaşından birkaç yıl önce olmuş ve yüz bine yakın Türk "Ana Vatan" olan Türkiye'ye göç etmiştir. İkinci büyük göç İkinci Dünya Savaşından birkaç yıl sonra yaşanmış ve birtakım baskılarla yüz altmış bin civarında Türk anavatana göç etmiştir.¹ Üçüncüsü ise bundan beş altı yıl önce olmuş ve çeşitli baskılarla üçü yüz binden fazla Türk, sınırdan Türkiye'ye gönderilmiştir. Bütün bu göçlere ve zaman zaman yapılan katliamlara rağmen, resmî rakamlara göre bugün Bulgaristan'da yaklaşık bir milyon civarında Türk ve bir o kadar da Türklerin dışındaki Müslümanlar vardır. Bu Müslümanlar, yüzlerce yıldır Türk kültürü ile yetiştikleri için, her türlü baskıya karşı direnmişler ve bir milleti kabul etmemişlerdir. Genel olarak bunlar da kendilerini Türk sayarlar.

Jivkov devri Bulgaristan'ında, zaman zaman Türkleri ve Müslümanları Bulgarlaştırmak için çeşitli yollara başvurulmuştur. Bulgarlaştırma siyaseti bazen bir "soy kırımı" şeklini almıştır. Bunlardan en korkunç olanı, hemen herkesin bildiği 1984-1985 yıllarında uygulananıdır. Bulgarlar; kaç nesildir o topraklarda yaşayan Türklerin kimliğini değiştirerek onları Bulgarlaştırmaya kalkışmışlardır. Bunu kabul etmeyen ve karşı çıkan binlerce kişi katledilmiştir. Bulgarların bir taraftan Türklerin kimliğini değiştirerek Bulgarlaştırmaya çalıştıkları diğer taraftan "soy kırımı" uyguladıkları sıralarda; dünyanın büyük bir bölümünde siyasî bakımdan büyük değişiklikler yaşanmaya başlıyordu. Bu korkunç günleri takiben dünyada esen değişim rüzgârları, Bulgaristan'ı da etkilemiştir. Jivkov'un

¹ Bu konuda daha geniş bilgi için bk. Bilâl Şimşir, "Bulgaristan Türkleri", *Türk Dünyası El Kitabı*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayınları, s. 1071-1081, Ankara 1976. Bu araştırma 1985'te *Türk Kültürü* dergisinin "Bulgaristan Türkleri" sayısında tekrar yayımlanmıştır.

acı ve ıstırap dolu zulüm devri yerine, insan haysiyetinin varlığını esas alan bir anlayış hâkim olmuştur. Jivkov devrinin sona ermesi ve suçluların yargılanmasıyla, Türklerin zorla alınan hakları yeniden verilmiştir. Bulgaristan Türkleri geçirdikleri sarsıntılardan sıyrılarak yeniden toparlanmışlar ve kültür hayatında olduğu gibi, son yıllarda siyasî bakımdan da varlıklarını ortaya koymuşlardır.

Günümüzde Bulgaristan Türkleri yoğun olarak ülkenin güneyinde (Hasköy, Kırcaali, Ortaköy, Darıdere) ve kuzeydoğusunda (Eskicuma, Şumnu, Osmanpazarı, Razgrad) bulunan kasaba ve köylerde yaşamaktalar.

Bütün Balkanlarda olduğu gibi, her türlü tahribata ve ortadan kaldırma politikasına rağmen, Bulgaristan'da hâlen Türk kültür eserleri bulunmaktadır. Buralarda yaşayan Türkler, bir taraftan eskiden kalanların bekçiliğini yaparken, bir taraftan da kültürlerini canlı tutmaya uğraşmışlardır. İmparatorluk devrinde birer kültür merkezi durumunda olan Vidin, Filibe, Şumnu, Ruscuk, Silistre vb. yerlerden çok sayıda sanatçı yetişmiştir. Bunlar arasında "Divan Şiiri" denilen klâsik Türk şiirinde çok önemli yere sahip olanlar vardır.

Sanatın ve özellikle şiirin köklü bir geçmişi olan bu topraklarda, yirminci yüzyılın başlarına kadar kırkın üzerinde Türkçe gazete veya dergi yayımlanmıştır. Yüzyılın başlarından İkinci Dünya Savaşı yıllarına gelinceye kadar olan devirde ise Türkçe yayıma başlayan gazete ve dergilerin sayısı yüzün üzerindedir. Şüphesiz ki bunların ömürleri çok kısa olmuş ve çoğu çıkmaya başladığı yıl yayımına son vermiştir. Fakat her şeye rağmen, kültür ve sanat hareketlerinin bu yayınlarda varlığını sürdürdüğü bir gerçektir. İkinci Dünya Savaşından sonra, Todor Jivkov devrindeki komünist Bulgaristan'da ise çok kısa aralıklarla çıkan ve komünist Bulgaristan'da ise çok kısa aralıklarla çıkan ve komünist partisinin yayın organı durumunda olan sadece birkaç Türkçe gazete vardır. Bu yıllarda *Vatan* (1945), *Işık* (1945), *Ses - Işık* (1945) gazeteleri yayımlanmış, fakat aynı yıl kapanmışlardır. Zaten Bulgarca ve Türkçe olarak yayımlanan *Işık*, komünist vatan cephesini, *Ses Işık* ise Komünist İşçi Partisi'ni desteklemekteydi. 1948-1950 yılları arasında yayınlanan *Yeni Işık* dergisi ise, Millî Komünist İşçi Partisi'ni desteklemiştir. Bu dergi 1951'de Titocu adıyla yeniden yayıma başlarsa da

okunmadığı için yayımını sürdürememiştir.² Bu gazetelerin yayımında Varnalı Hüseyin Çeşmecioğlu'nun yanında; daha çok Türkiye'den Bulgaristan'a kaçan Fahri Erdiç, Sıtkı Taşçı, Tuğrul Deliorman, Ziya Yamaç gibi gazeteciler görev almışlardır. Daha sonraları Bulgaristan Komünist Partisi'nin çocuklar seviyesindeki teşkilâtının yayın organı olan haftalık *Eylülcü Çocuk*, Komünist gençlik teşkilâtının Türkçe yayın organı olan *Halk Gençliği* ve Bulgaristan Komünist Partisi merkez komitesinin Türkçe yayın organı olan ve haftada üç sayı çıkan *Yeni Işık* gazeteleri yayımlanmıştır. Bunlara bir de aylık *Yeni Hayat* dergisini eklemek gerekir.³ Bu gazetelerin ve dergilerin esas gayeleri, Bulgaristan Türklerini komünistleştirmek ve Türkiye'ye düşman etmektir. Onun için bunlar ilk sayılarından itibaren Türkiye aleyhine, yıkıcı ve kötüleyici yayınlara yer vermişlerdir. Bunların ortak gayelerinden biri de Bulgaristan Türklerinin dilini bozmaktır. Bunun için günlük hayatta halk arasında konuşulan Türkçeye uymayan bir dil kullanma yolunu seçmişlerdir. Bulgarca kuralların uygulandığı garip bir Türkçe yapma gayreti güdülmüştür.⁴ Anlaşma aracı olan dili bozarak zamanla ortadan kaldırmaya yönelik bu anlayış; son yıllarda uygulanan kimlik değiştirme politikasının önemli bir adımı olmuştur. Sovyetler Birliği zamanındaki Türk cumhuriyetlerinin durumu da bunlardan farklı değildi. Onlara da milliyetlerini unutturabilmek için yetmiş yıl süreli Türk olmadıklarını; Azerî, Özbek, Kazak vb. olduklarını, dillerinin Azerîce, Özbekçe, Kazakça vb. olduğu söylenmiştir.

Halkın günlük konuşmasının dışında dilin resmî olarak kullanıldığı kurumların başında okullar gelmektedir. Fakat Bulgaristan'daki Türk okullarının durumu da gazete ve dergilere benzemektedir. Osmanlılardan sonra, Türk okulları eğitim ve öğretim bir zaman daha devam etmiştir. Ancak, krallık devrinde Türk okulları devlet okulu sayılmamış, özel okul olarak kabul edilmiştir. Bu okulların her hâliyle sadece Türkler ilgilenmişlerdir. Komünist devrinde ise, Balkanların yalnız Balkanlılara ait olduğu belirtilerek, eskiden kalma izleri ortadan kaldırma çalışmalarına hız verilmiştir. 1946'da Türk okulları tamamen devletleştirilmiştir.

2 İsmail Hakkı Tevfik Okday *Bulgaristan'da Türk Basını* (Hürriyet Matbaacılık ve Gazetecilik A.Ş., 272 sayfa) isimli geniş araştırmasında, Bulgaristan'da yayımlanmış olan Türkçe dergi ve gazetelerin durumları hakkında çeşitli bilgiler vermiştir.

3 Bilâl Şimşir, ag.m.

4 Bilâl Şimşir, ag.m.

Sonraları, Türkçe derslerinin bir kısmı kaldırılarak yerine Bulgarca konulmuştur. Bundan sonra Türkçe dersleri giderek azaltılmış ve haftada sadece iki saat, yabancı dil olarak okutulmaya başlanmıştır. Ana dilleriyle eğitim öğretim yapamayan nesiller, sadece evlerinde Türkçe konuşmak durumuyla karşı karşıya bırakılmışlardır.

Bu kadar değişen ve giderek ağırlaşan şartlar altında Bulgaristan Türklerinin edebiyatının dengeli olması beklenilemez. Onların şiirinin ve bütün olarak edebiyatının üç önemli kaynağı vardır. Bunlardan biri, klâsik Türk şiiridir. Bu şiir anlayışı, yirminci yüzyıla gelmeden devrini tamamladığı için, daha sonraki devrin şiiri üzerinde ciddî anlamda etkili olamamıştır. Ancak, Bulgaristan Türklerinin şiiri için de önemli bir kültür birikimi olan bu devrin şiir ve sanat zevki bütünü göz ardı edilemez. İkincisi ise, daha çok sözlü geleneğe dayalı olan halk kültürü ve halk şiiridir. Yazılı kaynaklara ve bütünüyle Türk şiirine ulaşamayan bir devir Bulgaristan Türk şairleri, sözlü gelenek tarzıyla kültür hayatını ayakta tutan bu kaynaktan çok faydalanmışlardır.⁵ Geleneğe ve kültüre dayalı söyleşilerde dilin daha rahat kullanıldığı dikkati çekmektedir. Mefkûre Molla'nın "Hani ya" isimli şiirinin kuruluşunda ve ifade tarzında bunu görmek mümkündür.

"Hani ya
Bir türkü tutturmuştum ya rüyamda
"Varna yolu taşlıca,
Yarım kara kaşlıca.
Of of aman,
Limandan nar gelir.
Limandan kömür gider.

5 Mehmet Çavuş, Bulgaristan Türklerinin Edebiyatı (*Türk Dünyası El Kitabı*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayınları, 3. cilt, 2. baskı, s. 574-585 Ankara 1992) isimli araştırmasında, Bulgaristan Türklerinin edebiyatını on beşinci yüzyıldan başlatır da buna katılmak mümkün değildir. Bugünkü Bulgaristan topraklarında doğup büyüyen veya bu topraklarda bir zaman görevli olarak bulunmuş olan şair ve yazarlar Bulgaristan Türklerinin edebiyatına dahil edilemez. Zira o şair ve yazarlar da imparatorluk Türkiye'si coğrafyasında yaşıyorlar ve Türk edebiyatı içerisinde eserler veriyorlardı. Bulgaristan Türklerinin edebiyatı, buralardaki Türklerin Türkiye dışında kalmalarından sonra başlayabilir.

Limandan yar gelir.
Limandan gönlüm gider.
Bir geminin ardınca
Bir martının yanınca,
Bir rüzgârın izince,
Bir denizin rengince
Of of aman."

(Şiirler, s.31)

Bulgaristan Türklerinin şiirinin ve edebiyatının beslendiği üçüncü önemli kaynak ise, Cumhuriyet devri Türk edebiyatının belirli isimleridir. Bunların başında Nâzım Hikmet, Sabahattin Ali, Suat Derviş, Fakir Baykurt, Necati Cumalı ve benzeri isimler gelmektedir. Bunlardan özellikle Nâzım Hikmet'in ayrı bir yerinin olduğunu belirtmek gerekir.

Bilindiği gibi bu şair ve yazarlar, sanatlarını ilk önce belirli ideolojilerin hizmetine verdikleri için, kâinata her zaman bir dar açıdan bakmışlardır. Bu ise, Bulgaristan'daki hâkim ideoloji ve bakış açısı olduğundan, burada kabul görmüştür. Belirli duygu ve düşüncelerle dar kalıplarda sıkışıp kalan kimselerin bütün Türk şiiri ve edebiyatı adına tanınmış olmaları, Bulgaristan Türklerinin şiirini tek yönlü etkilemiştir. Ancak, bu şair ve yazarların en büyük hizmetlerinin Türkçeyi kullanmalarının olduğunu gözden uzak tutmamak gerekir.

Gerek krallık devrinde, gerekse komünizm devrinde Bulgaristan Türklerinin Türkiye ile olan ilişkileri yok denecek kadar azdır. Onun için Türkiye'deki edebî faaliyetleri bütünüyle takip etmeleri normal şartlarda mümkün olamamıştır. Devletler arasında gereken kültür anlaşmalarının sağlanamamasından dolayı çok sıkı yasaklardan geçerek Türk şiirini gereği kadar tanımaları beklenemezdi. Onun için burada eli kalem tutan kimseler, önce gelenekten faydalandılar. Bunun yanında Bulgar şiirini ve öteki İslâm milletlerinin şiirini yakından tanıyorlardı. Hatta İkinci Dünya Savaşı yıllarına kadar İslâvların edebiyatından Türkçeye çok sayıda çeviri yapılmış ve yayılmıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrası Bulgaristan'da gelişen Türk şiirinin ilk temsilcileri genel olarak öğretmendir. Bunlar, mesleklerinin de etkisiyle daha çok ço-

cuklar için yazmayı tercih ettiler. Mehmet Müzekkâ Con, Sabri Demir, Ali Osman Ayrantok bunlardan birkaçıdır. Bu ilkleri takip edenler de çocuklar için yazmayı denediler. Gerek ilk isimler ve gerekse bunların takipçileri; muhteva bakımından fazla başarılı olamadılar. Daha çok bir ihtiyaca cevap vermek düşüncesiyle, çocukların günlük hayatta karşılaştıkları, kullandıkları ve ihtiyaç duydukları hususlar üzerinde durdular. Devlet yönetiminin etkisiyle güdümlü bir edebiyatı benimsediler. Ayrıca tabiat unsurlarına fazlaca yer verdiler. Genellikle hece veznini kullandılar. Yer yer serbest vezne kayanlar olmakla birlikte, bu tür manzumelerin de heceye dayalı olduğu görülmektedir. Mısralar kısa, anlatım sadedir. Çünkü bu tür şiirlerin ilk gayesi eğitim ve öğretimdir. Çocuklar için ideolojiyi öne çıkarmadan yazmak da mümkün ve güzeldir. "Açıl Çiçek" buna örnek olarak gösterilebilir.

Açıl Çiçek

Açıl çiçek, açıl çiçek.
Bahçelere saçıl çiçek.
Seni bekler tüm çocuklar
Sen açıl da gelsin bahar.
Tuttuk seni saksılarda
Dondurucu kışta, karda
Açıl artık kaygu bitsin
Dallarında kuşlar ötsün.

Morca çiçek, alca çiçek...
Tatlı balın bolca çiçek
Saksılardan çıkıp gel de,
Bahar olsun bahçelerde.

Açıl çiçek, açıl çiçek
Gönüllere saçıl çiçek.

(Hasan Karahüseyin)

Çocuk şiirleriyle başlayan Bulgaristan Türklerinin edebiyatında, edebî tür olarak şiir önde gelmektedir. Eli kalem tutan hemen herkes, önce şiiri denemiştir.

Şiirde 1950'ye kadar olan dönemde önemli gelişmeler olur. Başlangıçtaki güdümlü konulardan tamamen kopmamakla beraber, onun yanında şahsîlik de kendini göstermeye başlar. Şahsî duygu ve düşünceler tabiat, aşk, kadın, aile konularında; yine gelenekten kopmadan terennüm edilir. Bulgarların Türklere baskıları sonunda, bura Türklerinin edebiyatında yeni bir ideoloji ortaya çıkar. Buradaki Türkler olaylar karşısında millî varlıklarını koruyabilmek için birlik ve beraberlik içinde olmak ihtiyacını duyarlar. Şiirde folklorik unsurlara sıkı sıkıya bağlanırlar ve gelenekten kopmazlar. "Öte" kavramı etrafında söyleyişler çoğalır.

Yugoslavya Türkleri gibi Bulgaristan Türkleri de "öte" kelimesiyle Türkiye'yi anlatmak isterler. Aralarındaki konuşmalarda Türkiye yerine daima "öte" kelimesini kullanırlar. Buna bağlı olarak dolaylı da olsa; Türkler, Türkiye, Türkiye sevgisi, hürriyet mücadelesi, zulme ve baskıya karşı isyanlar, örf ve âdetlere bağlılık ve benzeri temalar ortaya çıkar ve yayılır. Recep Küpçü'nün yayımlanan iki kitabından birinin *Ötesi Var*, diğerinin *Ötesi Düş Değil* isimlerini taşımış olmaları, bu bakımdan son derece anlamlıdır. Onun düşünde gördüğünü ifade ettiği bir yelkenle ilgili duygularını dile getirdiği "Düş" isimli şiiri bu anlayışın güzel bir örneğidir.

Düş

Yeşil sular üstünde sere serpe uçuştan
Sonra yalıya yorgun argın dönen
Kanatları düşük beyaz martı kuşu gibi
Dönüyorum her akşam küçük odama ben
Güzel düşler görüyorum fakat her gece
Düşlerimde yine kanat çırpıp uçuş var.
Yeşil sular üstünde sere serpe bir uçuş
İftirayı yalanı selbetmiş de dalgalar
Midye kabuklarına tel gerilmiş saz olmuş

İşitmediğim melodiler çalınır özgürce
 Kök salıp oturmuş kuma yosunlar bir hoş
 Ağzıma bir yudum içki komadım bu gece
 Başım mutluluktan sarhoş gönlüm sarhoş
 Tüm yerginlikler de kalkmış ortadan
 Bir meltem esiyor bir meltem yepelek
 Bir yelken geliyor bir yelken uzaklardan
 Sorsanız söyleyemem hangi diyardan
 Ama eksik olmasın bu düşü bahşeden felek

(Ötesi Düş Değil, s. 34)

Bulgaristan Türklerinin şiirinde bütün olarak Nâzım Hikmet'in etkisi açıkça hissedilir. Başlangıçta hece vezniyle ve dörtlüklerden meydana gelen şiirler, giderek değişir. Hece, yerini serbest ölçüye bırakmış, dörtlükler kırılmıştır. Şiirde önde gelen isimler hece veznini kullanmamakla birlikte, hecenin getirdiği ölçü ve disiplinden de büsbütün uzaklaşmamışlardır.

Öteki Balkan ülkelerinde olduğu gibi, Bulgaristan'dan, çeşitli dönemlerde Türkiye'ye yapılan toplu göçlerde şairlerin de "Ana Vatan"a göç etmiş olmaları, buradaki şiirin ve bütün olarak edebiyatın kötü yönden etkilenmesine sebep olmuştur. Özellikle 1950'den sonraki göçler ve 20. yüzyılın sonlarına doğru Bulgaristan Türklerinin yurtlarından sürülmeye kalkışıldığı yıllar, bu bakımdan hatırlanması gerekir.

Bulgaristan Türklerinin şiirine ve edebiyatına hizmet edenler arasında; Mehmet Müzekkâ Con, Sabri Demir, Ali Osman Ayrantok, Mustafa Şeri Alyanak, Mehmet Behçet Perim, Mehmet Fikri, Hasan Karahüseyin, Ahmet Şerif, Mefkûre Molla, Niyazi Hüseyin, Lütfi Demir, Sabahattin Bayram, İsmail İbiş, Mehmet Çavuş, Recep Küpçü, Mustafa Mutkov, Osman Aziz, Durhan Hasan, Ahmet M. Hasan, Recep İbiş, Sabri İbrahim, Şaban Mahmut, Mehmet Sansar, Şükrü Tahir, İsmail Çavuş vb. ilk hatırlanması gereken isimlerdendir.⁶

6 Bulgaristan Türklerinin şiirine hizmet eden şairler için bk.: Mehmet Çavuş, a.g.m. Mehmet Çavuş, 20. Yüzyıl Bulgaristan Türkleri Şiiri (Antoloji), Yayıncılık Matbaası, İstanbul 1988. Prof. Dr. Nimetullah Hâfiz, Bulgaristan'da Çağdaş Türk Edebiyatı Antolojisi, Kültür ve Turizm Bakanlığı yay., Ankara 1997.

MEHMET MÜZEKKÂ CON**Bize Yakın**

Uzağadır
Şimdi akın,
O uzaklar
Bize yakın.

Bakın ay'a
Cansız kaya,
Aydınlığı
Bize yakın.

Tan yıldızı
Çağırır bizi,
Er yolculuk
Bize yakın.

Didin, işle
Hep genişle,
Kardeş çağı
Bize yakın.

İnsan uçar
Bilim saçar,
Zengin kültür
Bize yakın.

Fatma, Nina
İnan bana,
Gökte gezmek
Bize yakın.

Mutluluğa
Şimdi akın,
O mutluluk
Bize yakın.

Mektep

İlim kaynağı,
Sevgi kucağı,
En aziz mekân
Mektep ocağı.

Bilimli insan
Işıktır inan,
Onu sevenler
Mesuttur her an.

İlim davası
Refah yuvası,
Okuyan görür
Dünya safası.

Okumuş kişi
Yapar her işi,
Mektebin yoktur
Cihanda eşi.

Gözü açan hep
Mekteptir mektep,
O öğretiyor
İlim ve edep.

Taş

Ne ayağın var ne elin
Ne ağzın ve ne de dilin
Adına taş denmiş senin
Sulara kap senden olur...

Dünyamızın çatısı sen
Binaların yapısı sen,
Gözün olsa kendin görsen
Sulara set senden olur.

Ne eşin var ne de dışın
İnsanlığa yarar işin,
Her gün sende para peşin
Yeni evler senden olur.

Susuz kalmış diyarlara,
Barajlarda duvarlara,
Yüksek katlı binalara
Sağlam temel senden olur.

Parça parça kırılırsın
Fırınlara derilirsın,
Ateşlere verilirsin
Beyaz kireç senden olur.

Hiç de belli değil yaşın
En sert mermer parlar taşın
Kahramanlar için heykel
Ve anıtlar senden olur.

Akıl, fikir senden dışa
Bir döşeksin yaza kışa,
Lâyıksın sen bin alkışa
Yeni tarih senden olur.

Fırıldak

Bostanlıkta görürdüm ben,
Fırıl fırıl dönerlerdi,
Ve acemi kargalar da
Bunlardan pek ürkerlerdi.

Uçlarında saç modası
"Atkuyruğu" püskül vardı,
Ama bunlar bir süs değil,
Az çok işe yararlardı,

Hangi yönden yel eserse
Kuyruk çeker, önde kafa -
- Ki pervane - ona bağlı
Hop... dönerdi o tarafa.

Ve böylece fırıldaklar,
Fır fır fır fır dönerlerdi,
Kargaları ürkütmeye
Hayli yardım ederlerdi.

Bostanlıkta fırıldaklar
Bugün artık bilmem var mı?
Aramızda olanlar da
Bilmem işe yararlar mı?...

Kuyruklu da, kuyruksuz da...
Türlüsüne rastladım ben,
Bugün böyle söyler ama
Yel esince döner hemen!...

Bugün kara dediğine
Yarın, hayır! beyazdır, der,
Başka bir yel esince de
Karadır! der, fır fır döner.

Bir gelişme değil ki bu!
O daima yele bakar.
Siz söyleyin, böylesinin
Fırıldaktan ne farkı var?...

ALİ OSMAN AYRANTOK**... Mi Dersin?**

Şu mesut vatanın zümrüt dağında
Nağmekâr bülbüller öter mi dersin?
Cennetten numune yeşil bağında
Her zevkin neşesi tüter mi dersin?

Her yanı akar su, hayat kaynağı
Sütünden fışkırır tatlı kaymağı,
Sürüyü otlatan çoban yamağı
Kavalı neşeli çalar mı dersin?

Her türlü varlığın yatağı sende
Şerefli ünün var cihan içinde,
Dobruca ovası, Meriç nehrinde
Taş eksen, aş olur biter mi dersin?

Biraz da geçelim günlük hayata
Umutlar buzlaşır kışta ve karda,
Cesetin yüzerken zehirli sularda
Dostların elinden tutar mı dersin?

Ayrantok, bir dert var gizli, dilinde
Açık yaz bu şirin ecdat ilinde,
Kardeşin gidiyor hicran selinde
Âkıbet ölümden beter mi dersin?

MEHMET BEHÇET PERİM**Türk Gencine**

Alnındaki nedir?... Döğüş kanı mı?
Ko kan olsun; yüz karası olmasın,
Hayat için yumrukların katı mı?
Sür git, gerilerde derdin kalmasın.

Kolundaki saate bak, işliyor...
Bu gecemiz dünküsünden zorludur,
Hangi belâ Türk gencini korkutur?
Bak milletin senden emek istiyor.

Ko düşmanlar sana hendek kazsınlar
Her sokaktan bir kudurmuş kelp gibi,
Atılsınlar, yanağını yarsınlar...
Taşa tutsun, hırpalasınlar seni...

Unutma ki sen bir Türksün; kanında
Kızıl Boğa'nın, Oğuz'un ruhu var,
En zorlu gün, unutma ki ardında
Seni öz kul tanıyan bir Tanrı var.

O Tanrı'nın sesi duyuyor: "Türk oğlu
- Hak kuvveti kaynaşıyor kolunda-
Geç kalma, çünkü yolun korkulu
Davran, durma, şu kavgalar yolunda!"

Tunalılar Marşı

– Sevgili talebelerime ithaf ediyorum. –

Biz Tunalı Türk oğluyuz
Azmimizde er oğluyuz,
Bilgi, soydaş, hak için hep
Ölümlerce peymanlıyız.

Gözlerimiz ilerdedir
Hırslarımız hünerdedir,
Hakkımızı korumak için
Başlarımız siperdedir.

Alemdar'dan feyz almışız
Midhat Paşa'yı tanırız...
Azmimizi ileriye
Dönmemek için salmışız.

Bilgi, kuvvet, çene, yürek
Bunlar bize silâh gerek.
Biz alırız hakkımızı
Bu dört şeye güvenerek.

Biz Tunalı Türk oğluyuz
Azmimizde er oğluyuz...
Bilgi, soydaş, hak için hep
Ölümlere peymanlıyız...

MEHMET FIKRI**Türk Gençliğine Bir Hitabe**

Korkma yürü, ümidisin milletin
Her manii yıkar, ezer himmetin.

Tuttuğun yol terakkinin yoludur
Kalbin, fikrin emel ile doludur.

Senin azmin yükseltecek milleti
Mahvedecek cehaleti, zilleti...

Yeter artık bu mazallat, cehalet
Senden artık uzak olsun atalet!

Yeter artık bu hakaret, rezalet
Yeter yahu, sende yok mu hacalet!

Yok mu sende kardeş, insan duygusu
Yeter zillet, yeter gaflet uykusu!

Uyan uyan... Bu girdaptan uzaklaş!
İlerleyen milletlere koş, yaklaş!..

Her milletin gençlerindendir rehberi
Sen de durma, haydi atış ileri!

Bedbaht Gönül

Güneş doğar, kâinata nur saçar
Fakat gönlüm karanlıkta hep ağlar,
Ah şu takdir etti beni pek nâçar
Emeller sönerken kalbim kan ağlar.

Beklediğim güneş henüz doğmadan
Ben gelmişim zehir saçan zindana,
Seyf-i irfan hasmı cehli kovmadan
Atılmışım şu mihnetli meydana...

İstediğim cennet hitam bulmadan
Arsız gönlüm neden ta'cil ettin sen?
Nâr-ı cehim sönüp zâil olmada
Neden zulmet senesinde bittin sen?

Bilmez miydin bu gecenin sabahı
Gelip mutlak karanlığı kovacak?
Kâfi değil bedbaht gönlün bu âhı
Ben batarken güneşlerim doğacak...

HASAN KARAHÜSEYİN**İstek**

Bu gece bu bahçede oturacağım
Burada sabaha kadar
Yüreğimi şu yeşilliğe batıracağım
Burada oturacağım
daha ne kadar

Kime bırakmış çiftler
bu bahçeyi böyle
yemyeşil fısıltılarla
İhlamur dalları örülmüş birbirlerine
Yine doyulası bir özlem

Bu bahçede oturacağım bu gece
şu yeşil yalnızlıkta
bir bekleniş gibi kalarak ortalıkta
upuzun sereserpe yatacağım
İnsanlar olmayınca görünürlerde
nasıl yaşanır nasıl
Ağaçlardan soracağım

Ben Bir Kara Demirim

Zaman bir salyoz gibi
vurur tarihin örsüne
ben arada dövülen bir kara demirim
ben bir kara demirim
binbir biçime girerim bir saniyede
çağın altında ve üstünde tarihin
yoğrularak hamur örneği

Örsle çekiç arasındayım
geçerim kalıptan kalıba
yine de ne örsten yakınırım
ne tarihten usancım var
nankörlük de edemem çağıma

Ben bir kara demirim
dövülürüm
eritilirim

Amma perçin olmaya değil
Sonsuzluklara çekilecek gemilere
ray olmak için
yoğrulup girerim binbir biçime
çağın balyozu altında
ve üstünde tarih denen örsün
türküsünü dinleyerek zaman emellerinin

AHMET ŞERİF
Düşünce

Bazı duyguların adı yoktur sözlüğümde,
beyaz bir aydınlığı
yaşayan bir sıcaklığı vardır fakat,
her biri adını bekleyen tohum gönlümüzde.

Özümüz bir denizdir, tanımıyoruz kendimizi,
inemiyoruz derinliğimize korktuğumuzdan;
kimî dalgalanıyoruz, kimî sevdalanıyoruz
denizken sonsuzluğumuzdan çatlatıyoruz
yüreğimizi...

Özümüz birer mavi gökyüzüdür,
gökyüzü olduğumuzdan haberimiz yok.
Büyük küçük duygularımız yanan yıldızlar
kimisi aydınlık, kimisi karanlık
kimisi sönmüş, kimisinin ateşi çok!

Bazı duyguların adı yoktur sözlüğümüzde
duyulan şarkısı, derin bir yankısı var fakat;
yeter ki günün birinde
bizi bizden çok seven bir sevgi
girsin dünyamıza,
çocukların bebeklerine ad buldukları gibi
bulur onlar da ve adı olur adsız duyguların
toplumun dilinde!

Penceremin Altındaki Kavak

Sana bir sorum var,
rüzgârların diliyle konuşan kavak ağacı:
Delice sevebilir mi esen rüzgârlar,
sevdiğini kıskanabilir mi,
adaletini kaybedebilir mi insanlar gibi?
Ey sevgi ağacı!
Ey yüce kavak!
Mağrur kavak!
En sevilen dalını kırmış geçen rüzgârlar,
kıskançlıktan mı bu,
sevgiden mi yoksa?
Gönlüm yakınlarından geçiyor, uzaklarından
kervan yolunda Ay'ın
bulutların altından geçtiği gibi.
Kavağın yapraklarından rüzgâr geçiyor yine
çocukluğumun gençliğimin şarkılarından
ve
dağılan saçlarımın tel tel aklarından!

Buğdayların Türküsü

Siz ne şirin, ne dilber, ne cevhersiniz
ekmeği beyaz
buğdayları deniz Dobruca kırları!...
Bir gelin kıyafetinde gelir buralara orak
sarı sıcakla beraber
öyle bir gencecik...
Başaklardan örülmüş bir peçe koyar başına
Kulağına bir de tutuşan gelincik.
Çocuksu gülümseyişi öyle içten, öyle sıcak!
Buğday buğday dökülür ter,
ışıl ışıl yanar yüzünde
ateşli böcekler akşamları...
Düğün bayram edilir orak,
çoluk çocuk çıkar bire dek,
neşe sarar ekmek kokan kırları!
Orakçı kızların türküsü geçer
yanan yüreğinden serin serin.
Gölgede ağustos böceği keman çeker boyuna,
saka kuşu öter mavisinde göklerin.
Bir bakarsın akşam rüzgârında dansa kalkar
bütün çiçekler
bütün buğdaylar...
Hayal et edebildiğin kadar, sevdiğin kadar,
buğdayları duy,
insanları duy
aç gönül yelkenini martısız enginlere.
Armut dalında savrulurken yarış bayrağı,
kaderleri düşün ey, toprağın sahibi,
geçmişe dön, iyi günlere...
Bahtiyarlığında ararsan kendini,

varlığının içinde olduğunu anlarsın
gençliğinden gideni sonra...
Mevsimin nasıl geçtiğini anlayamazsın yalnız.
Kırlar soyunur yazlığını yavaştan
bürünür Güz'ün bürgüsüne.
Anızlara koyun sürüleri iner dağlardan,
çan sesleri karışır rüzgârlara,
Çocukların panayırdüdükleriyle
bir kavalın ardından kırağılanıp gider mevsim
turnalarla hac'dan dönmek için
gelinlikleriyle
dallarda tekrar bahar görünmek için!

MEFKÜRE MOLLA

Eski Evim

Sana ziyarete gelirim
yolum bu tarafa düştükçe.
İçimi bir ateş saracaktır
seni uzaktan bile gördükçe.
Nice sevinçler... nice
nice göz yaşları içinde...
Merhaba eski evim, derim.
Merhaba, gençliğimin bir lokması.
Merhaba, armut ağacı
Merhaba, telgraf teli.
Sağıma soluma, merhaba!
Ve içeriye girmeden
döner giderim.
Unutulan bir eşya gibi
hatıralarımı yüklenerek.

Koca Kavak

Selâmün aleyküm, koca kavak,
Seni ziyarete geldim.
Uzak uzak yerlerden selâm getirdim.
Anlat bana koca kavak,

nasıl düştün bu diyara tek başına,
kayınlar, meşeler diyarına?
Ne de garip hâlin var,
görmüş, geçirmişlere benziyorsun.
Ah ne uzun boyun var,
neleri gözlüyorsun?...

Gül bana, gülücüğüm hayat.
Gül de güller açılsın
 tırnağımdan
 saçımdan
Bir sabah yeli gibi gelsin.
 beklediğim
gül kokusunun izinden, izinden.

Bahar

Sen yine geldin
kirpiklerimin üstüne
tomurcuklara buse verdin,
kuşların sesine beste.

Sen yine geldin
iskelelerin üstüne
yurduma neşe getirdin
yavruma mor menekşe.

Sen yine geldin
kâğıdımın üstüne.

Kafdağı

Kafdağı aşınmış, insanlar,
Kafdağı, kader dağı.
Hani o demir kursaklı dağı!
Bugün gibi aklımda
Ninemın anlattığı masal,
o kış geceleri,
soba sessizce yanar,
dışarda soğuk iğne iğne,
etraf su gibi aydın...
Hey benim uykularımı delen
ve beni uçurumlara götüren
çocukluğum!
Kaygu çoktu o zaman
Kaygu, bir arpa boyu büyümek,
Kaygu Kafdağını delinmiş görmek,
e'cüc-me'cücleriyle...
Haber geldi şimdi
hem kurttan, hem kuştan,
hem havadan, hem sudan,
haber geldi uzaktan ve yakından
haber işte
haber geldi vesselâm
Kafdağı aşınmış, diyorlar!
Ama kolay olmuyor bu iş,
kolay incelmiyor maden dağı...
Her gün sabahtan akşama
mazlumlara onu yalar.

Plevne Mektubu

Plevne ovasında
Gazi Osman Paşa
çekmiş kılıcını düşmana karşı
sürmüş kır atını
bir yel gibi
bir sel gibi
tarihlere doğru koşar da koşar.

Plevne unutamaz Osman Paşa'yı
Savaş yine amansız
savaş yine çetin
bu kez
tabyalarda biz...

Ey, Babamoğlu, Babamoğlu,
İstanbul'a git
orda Fatih Camii'nin avlusunda
Gazi'nin türbesi başına otur,
bir demet çiçek koy.
Öp mübarek toprağını
öp bizim yerimize
Ve de ki:
Zaman tüm insanları süpürmüş almış
Plevne'de kahramanlık sembolü
bir tek onun adı kalmış...
Hayret
Hayret ondaki cesarete, gize
hıncını yollasın
kılıcını yollasın bize...

Bütün Ümitlerim Yarınki Güneş

Bir çelişmedir aldı yürüdü
Bilmem ne desek
Ortada bölüşülemeyen bir şey olsa gerek!
Bir ucundan biri çekti ilmiğin
Bir ucundan diğeri
Ben ortada işsiz kalanlardan biri...

Kimin alını toz bulutlarda
Kiminin başı yelli
Kimi şarkı söyler pencerenin altında
Kılıcı kınından çıkarmak işi...
Gerdirsinler ipi gerdirebildikleri kadar
Top yekün üç beş kişi...

Diken atarlar gecemin eşiğine
Beni ay ışısız ederler
Bense pencereden uzanıyorum yıldızlara
Başımda seyyareler...
Beni ışısız bırakmak istiyorlar
"Dur!" diyorlar.

Işıktır zannımca onları belirleten
Ben güneşli günleri severim
Köylü kardeşlerimin sevdiği kadar.
Onlar dedikodu eder sokaklarda
Ben şair
Ben yaşamı ezber bilenlerdenim.

Şimdi gece
Yarın Cuma günü... yine güneş doğacak
Bütün ümitlerim yarınki günde
Şehre düşecek ilk sabah yolum
Ve ben orada kodamanlara
Bütün işsizliğimle
Bütün güneşlerimle görünmeliyim.

SABAHATTİN BAYRAM**Yaşamaya İnanıyorum**

Yaşamaya inanmak istemiştım her zaman
Bıtmese de renklerımı inciten gölgeleri.
Çullansa da bağlandığım sevgilere bir duman
Sönmeyen inançların gözlerimden eseri.

Tutulmuşum geleceđim vadettiđi her güne
Yaklaşırken beklediğim kızın ayak sesleri.
İnanmışım her yemine, her şerefe, her üne
Dağıtarak inancımıla erittiğim sisleri.

Zaman oldu, vefasız çıktı sütün dostlarım
Gün geldi tutunduğum dallar çabuk kırıldı.
Ve çok vakit menzile erişmeyen yollarım
Bir sarmaşık örneği gençliğime sarıldı.

İnandım yaşamaya, ikirciklik bilmeden
Bulunsa da renklerımı inciten gölgeleri
Yaşamak, ah yaşamak! Diz çöküp eğilmeden!
Dağların gururudur denizin feneri

Med-Cezir

Med-cezir
Med-cezir
Kim gider, kim gelir
Kimdir sıcak başını yaslayan kayalara;
Yüzyılların koynunda
Taşlaşmış özlem mi var?
Kimi arar
Kimi sarar
Yaşlı yaşlı dalgalar?

Uzun uzun enginlere fısıltılar yükselir
Cezir-med
Med-cezir
Kim gider, kim gelir
Kime gelir,
Kimden kaçır
Hırçın hırçın dalgalar?

Kayaların koynunda
Yaşanmış bir dem mi var;
Neden yaslı, neden hırçın
Su başı hür dalgalar?...
Yâr gider
Yâr gelir
Gönül yâre ulaşır.

Med-cezir
Med-cezir
Uzun uzak engellere fısıltılar yükselir
Bu vakıтта burada
Hangi mecnun dolaşır?
Nerden gelir
Nere gider
İçli içli anılar?
Yaslı hırçın dalgalarla
Sahile kim yanaşır;
Cezir-med
Med-cezir
Kim gider, kim gelir;
Söyle sana hangi cezir ulaşır?...

Kayaların koynunda taş olmuş
Bir dem mi var?
Bu vakıтта burada nasıl Mecnun dolaşır?...

İSMAIL İBİŞ**Sopalı Avcı**

Münevverdir bizim Enver
Karisını her gün döver.
Sonra onu işe salıp
Kendi dağa ava gider...

Kırk Tarakta Bezi Var

Evden çıkmaması için
Karisına ahlâk okur,
Kendisiyse bilmem niçin
Köyden köye mekik dokur.

Eline Kına Yak

İnanmazsan gel de bak:
Ellerim var kardan ak.
Anam babam işlesin:
Buna denir yaşamak...

Yükseldi

Sağı solu tenkit ederdi
Ekilmeyen yerde biterdi
Şimdi tenkit nedir bilmez,
Toplantıya asla gelmez
Buna bütün köylü şahit...
Öyle ya... İsteğine ulaştı!...

Şiir Tüccarı

Bakın bizim şair Şerif
Vara yoğa şiir yazar,
Sırasını bulmuş herif
Cep doldurur azar azar.

MEHMET ÇAVUŞ**Azınlıklar Mezarı**

Sıcaklığını yitiren kadınlar gibi
Kanseri simgeler Rumeli'de günler,
Kanımızı emen akrepleri yankılar
Kelepçeler, darağaçları, sürgünler...

Kan kusarken hüküm giyen türküler
Ölüm taşır karanfil açar her yana,
Zulme karşı savaş verir mazlumlara
Saçlarını bayrak edip rüzgârlara.

Prangalarla gelip geçiyor günler
Ruhlar esir, kalpler kırık dökük,
Acılar, erkeklerin canına nimet
Anaların gözleri yaşlı, boynu bükük.

Ölüm sellerinde yaşam sürdürüyor
Rodoplar, Dobruca, Gerlova, Deliorman,
Sevda oluşunu yitirirken umutlar
Kavgalardan kopan avuntudur zaman.

Dil yasak, din yasak, töreler yasak...
Bir iniltidir her ağıt, her destan,
Derde derman yok, gözler kan çanağı
Azınlıklara bir mezardır Bulgaristan.

Mavice

Sensiz her nereye gitsem yol düşende
Renklerden maviye takılır gözlerim.
O zaman mavi düşünceler şahlanır bende
Bu rengi neden bu kadar sever özlerim
Sensiz her nereye gitsem yol düşende.

İlk gelişinle maviyi sen getirdin bana
İçimde gebe bir dal ucu patladı çiçeği,
Dünyaları oturtmuştur göz kapaklarına
Bekleyiş yağmuru örneği süzülen gerçeği
İlk gelişinle maviyi sen getirdin bana.

Süt mavi elbiselerinle gelmiştin hani
Hani mavi düşünceleri damarlara çöken
Mavice konuşuyor, mavice gülüyordun hani
Kırpık arası bu renkti ağrılarımı söken
Süt mavisini elbiselerinle gelmiştin hani...

Sırılsıklam oturdun da gönül tahtıma
Dimağıma akıyordun sevda tüllerinden,
Mutluluğu bir villa örneği kurdun bahtıma
Ve mavi mavi nefes alıyordun derinden
Sırılsıklam oturdun da gönül tahtıma...

Çağrılar sevdanın raksı mıydı gözlerinde
Benim olduğumu bilmediğim o ilk sızıdan
Mavi rengin pınar derini körfezlerinden
Bıraktığım tanıdık bir ses geliyordu o an
Çağrılar sevdanın raksı mıydı gözlerinde?

N'olur, bağrımda bir ömür mavice gülsen
Sanatım sağduyu olsan, içimde şenliğim,
Gözüme bir yığın mavi baharla görünsen
Renklerden yalnız maviye takılsa benliğim
N'olur, bağrımda bir ömür mavice gülsen?

RECEP KÜPÇÜ**Burgaz'da Sabah**

Bir başka gelir Burgaz'da sabahlar;
Burgaz'da martılar uyanır ilkin,
Sabah taravetinde sevişir martılar.
Sonra şehir uyanır.
Deniz uyanır,
Canlı cansız herşey canlanır
Ve açılır berrak bir gün,
Çözülür gecelerin ördüğü sır...

Bir vapur kalkar limandan,
birazdan bir vapur gelir,
uzaklardan, çok uzaklardan,
Fabrikalardan boru sesi yükselir.
Bir nöbet çıkar işten,
Bir başka nöbet davet edilir.
Öte yanda sütliman deniz
Cömertçe açar kollarını.
Ve sevenlere bahşeder kollarını.
Plâj gark olur neşesine insanların;
Alabildiğine bir gün başlar
Ah, zevki mi olurdu yaşamının;
olmasaydı eğer şu sabahlar?

Duru Sular

Bir yağmur yağdı sağnak sağnak,
oluk oluk sular aktı yamaçlardan,
bulandı duru sular,
körpe güller getirdi seller
Gül dağından.

Nehirler taşıtı yatağından...
Dindi yağmur,
sular aktı,
sular berraklaştı,
Şöyle elini uzatsan
dibine değecekmişsin gibine gelir...

Fakat berrak sular,
göründüğü kadar
sığ değil...

Güneye Göç Eden Kuşlar

Güneye göç eden kuşlar,
N'olur söyleyin bana
Nerde kaldı o güneş,
O ılık akşamlar,
O ferah?...
Neden böyle vakitsiz geldi güz?
Biliyorum, burda bir sır var:
Siz yazı kanatlarınızda götürdünüz
Güneye göç eden kuşlar...

Ama değil mi, değil mi kuşlar
Gecelemeye gitti yaz?
Değil mi bahar olarak dönecek
Yine buralara?
Ve dökülecek yerlere
Sizin kanatlarınızdan,
Gagalarınızdan,
Ilık ılık
Çiçek çiçek
Yeşil yeşil
Ferah ferah...

N'olur, n'olur sanki
Gözünü sevdiğim kuşlar
Beni de her güz alsanız
götürseniz güneye?...
Ve açınca bahar
Yine buralara getirseniz
Hep böyle genç genç
Ümit ümit, aydın aydın
Sevda sevda...

Bahar Da Olsa

Tomurcuklar çatladı güneşten
İğdeler çiçek açtı yumak yumak
Halı gibi yeşerdi çayır çimen
Kuru dereler bile çağladı
Bütün kuşlar dile geldi bak
Cıvı cıvı bir hayat başladı.

Bahar geldi demek...

Ne kolay bunu söylemek,
Hazıra sevinmek ne kolay...
Amma bu kadar mı
Kolay geliyor bahar?
Hiç mi yok bunda
Ağrılar, sızılar?...

Git sor açılan tomurcuğa
Yeşeren çimene
Ve dalda öten kuşa sor
Göreceksin ki
Tomurcuk sanıldığı kadar
Kolay çatlamıyor
Kolay delemiyor
Toprağı çimen...

Ve rastgele ötmüyor kuşlar...
Tomurcukta da
Çimende de
Kuşta da
Gizli bir savaşın
Zafer gururu var...
Ümitle beklenilmiş...

MUSTAFA MUTKAV**Baharla Gelsen Ne Olur**

Anlaşılmaz bir insan olmuşum meğer,
Bir soğukluk var sokulduğum dostlarda.
Leylekler baharı müjdeledi bu sabah:
Biri seslenirmiş uzaklarda!

O uzaklar ki, gizlenmiş ufukların arkasına,
Ufukların yolları yokuş, aşılması zor olur.
Yürümekten dizlerim yoruldu a güzel
Yanıma sen gelsen n'olur?...

Çiçekli bahar geliyor dağların ötesinden
Bir filiz gibi büyüyor içimde sevinç,
Farkında mısın çocukların tatlı uykularında
Bir emel yaşıyor, gürbüz ve dinç!...

Kırlangıçlar yuva kurdu saçaklara,
Akşam olunca, yuvasına döner her biri.
Ben, yuvasız bir kuş, gezerim ormanlarda
Konacak dal ararım geceleri.

Yeşil kilim örtmüş uyanan ovaları,
Ilık bir rüzgâr okşar tomurcukları;
Akçabardak, sarıçiğdem, menekşe
Müjdeliyor çatlayan baharı.

İçimde yaşadığımız günlerin uyanışı,
Her varlık ilham alır sevilesi yarından.
Uzaklardan kulağıma bir ses geliyor tekrar
Biri sesleniyor sevgi diyarından.

Yığın yığın ışıklar dökülür üstüme,
Sensiz ışıklarda yıkanmak zor olur.
Nazlanma uzaklarda a güzel
Bu bahar gelsen n'olur.

OSMAN AZİZ**Çocuk Uykusu**

Elinde güverciniyle uyumuş çocuğum
Öptüm, uyanmadı, gözünden...
Ev sarsıldı ansızın,
Uyandı bir uçak sesinden.

Korkma yavrum, düşman değil taşıdığı
Kahr etme anana, aşımız yanmasın.
Çocuklar hiçbir zaman dünyada
Atom yüklü uçak sesinden uyanmasın.

Rol

Artist oldum
Kimse rol vermedi bana senden başka
Bu böyle bir rol ki,
Ne kitabı var öğrenmek için
Ne muallimi var öğretecek
Ne de oynayacak küçük bir sahnesi.
Ama ben
Ne kitap istiyorum ne de muallim
Küçük bir sahne istiyorum kalbinde oynayacak
Perde yerine de
Kara gözlerini
 çekivermeni istiyorum önümü
Ve ışık yerine
 biraz ateş istiyorum şu gözlerden
İşte o zaman
 ne kadar da güç olsa
 vazgeçemeyeceğim verdiğin rolden.
Oynayacağım
Seyredecek herkes beni,
Hele benimkiler şaşıp kalacak.
Bu öyle bir rol ki,
Kimi gülecek, kimi ağlayacak!

DURHAN HASAN**Memleket**

Memleket:

üstünde elimi kolumu salladığım

Kemer köprüsü;

Memleket:

su destisi, suya gider Ayşe kız,

atlas yelek, nakışlı süsü;

Memleket:

bahçemizde mevsim mevsim ballanan,

yaprak yaprak dallanan

kara maçam-kara dut;

Memleket:

doruk dağlara şar şar dökülen

bulut;

Yamaçlardan kıvrılarak sıyrılan

şirin Arda;

Memleket:

ne diyem ki,

bir meltemdi sevilen

en içli duygularla!

Bahar Mı Şu Gelen

Bahar mı şu gelen,

rüzgâr mı bahçemde esen ılık ılık.

Mevsimden umduğum ümittir şekerim,

Sendense razılık.

Oylum oylum çiçekleri gizleyen

Tohumlar var toprakta.

Aşkımızın meyvesidir nefes alan

tomurcukta, yaprakta.

Hatıramda ilk sevgimin ilk acısı
Hatıramda seni bana bağlayan
Şımbıl şımbıl bir gece
Ve yıldızlarımın seçkin bacısı

Duyguların sıcak mıydı o zaman,
Bakışların tatlı mıydı hep böyle;
Ayrılık koyar mıydı koyar mıydı
Civanım söyle?

Bahar mı şu gelen
Rüzgâr mı bahçemde esen ılık ılık...
Bir türkû çek alçaraktan dal boylum
İçli içli derin derin
Açılsın gönlümüzde
Kapısı mevsimlerin.

SABRİ İBRAHİM

Dokumacı Kızlar

Her sabah benimle uyanır
Bir sanatçı, bir şair, bir ressam.
Her sabah aynı idmanı yaparız-
Vatan gezisi.
Her sabah kalıcı kızlarla
Çiğ düşerken saçıma
Günün armonisi
Bade olur kalbimin sesine.
Ve her sabah yeniden âşık olurum.
Makinelerin, gergeflerin bestesine.
– Dokuyun kızlar, dokuyun,

Hem dokuyun, hem türküler okuyun.
Siz de birer şair, birer ressam
Sır gizlemeyin, kızlar, söyleyin.
Nasıl dokudunuz bu halıyı-
Gözlerim kamaşıyor doğrusu,
Nasıl resmetmişsiniz bizim yalıyı-
Sevgisi bol, meyvesi bol bir çağda
Asırlara bahşederken siz bu iklimi.
Genzime doluyor Rodop iklimi.
Bilirim, sizi doğuran ana
Ömür boyu mutluluk dilemişti cihana.
Nihayet, siz ve hüneriniz
Güneş bahtlı mutluluk oldunuz.
Biz yıldızları gökte sanırken,
Siz yıldız gibi parladınız.
Gelip sehlere kondunuz.

İSMAL ÇAVUŞ

Bulutlar

Bulutlar geçiyor şehrin üstünden:
Beyaz, mavi, kara.
Bulutlar geçiyor vagon vagon ufuklara.
Gözlerim takılıyor bulutlara.
Giderken uzaklara, en uzaklara
Sıyrılıp yamaçlarından dağların
Erecekler güney bahçelerine yarın.

Bulutlar -beyaz, mavi, kara.
Siz ki, şimdi sevinç, sonra bir yara;
Ne olur bütün kederleri götürün,
Ve sade iyi şeyler getirin insanlara.

Masal

Günler bir varmış, bir yokmuş masalı.
Geldin gelmedin olacak.
Bugün pazarsa, pazartesi, salı-
Yarın bir veda olacak.

Hayat bir varmış bir yokmuş misali
Sevdin, sevmedin geçecek.
Melek kızlarla şehzade masalı
Bizsiz de devam edecek.

Hayal Denizler

Uzak denizde çalkalanan parlak ışıkları,
Taşıyan martılardır engin kanatlarında.
Koşarken köpüklü sular kuytu kıyılara.
Dalga dalga balıkların sırtlarında.
Dinlenir bir şiddet ıslak dizinde
Gelip sağrısında dolu dizgin atların
Yosunlu saçların tararken sahilin,
Uyur kalır üstünde kıyıdaki otların.

Bağlarınız denizi sicimlerle kıyıya,
Yükleriz kayıklara bir ömrün hayallerini.
Masallardaki tayfalarınız, başlarınız bir şarkıya,
Ve deniz uzatır bize uzaklardan ellerini.
Yanan ateş dudaklardır kızıl mercan kayalar
Pırıl pırıl şavklarla yüzel aylı dalgalar
Yenilmez bir hasret olur, çağırır bizi ışıklar
O an çeviririz denizi, dönmese de kayıklar.
Koşarız dalga dalga sularda özlenen kıyılara
Denizleri denizlere taşıyan muhayyel kayıklarla.